



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

### **Lignvm Vitae, Ornamentum, & Decus Ecclesiae**

In Qvinque Libros Divisvm. In quibus, Totius Sanctiss. Religionis Divi Benedicti initia; Viri Dignitate, Doctrina, Sanctitate, ac Principatu clari describuntur: & Fructus qui per eos S. R. E. accesserunt, fuissimè explicantur

**Wion, Arnold**

**Venetiis, 1595**

Epilogvs.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-38397**

S. Thoridgid sanctimonialis, laudata a Beda lib. 4. hist. Angl. c. 9.

S. Tranquilla Perez sanctimonialis, & sacra uirgo, quiescit Cordaba in monasterio s. Andrea; vna cum matre Speciosa sepulta, cum hoc epitaphio.

Hic Speciosa condita,	Quintaque sexagesima;
Simul cubat cum filia,	Era subiuit funera;
Tranquilla sacra virgine;	Postquam mater millesima,
Quæ nouies centesima,	Quater recessit ultima.

Ambrosius Morales in historia Hispanie, lib. 16. cap. 7. 8. & 25.

S. Tueduif Saxo, primo inclusa in Vuedegenborg: deinde Abbatis, aggregatis fororibus regulam s. Benedicti, cum multis virginibus, in simplicitate cordis, & sanctitate, ac iustitia Domino famulantibus, constituit obseruare. Cranzius metrop. lib. 3. c. 47.

**S. VALENTIUS** Abbas in Valeria, religionis amator præcipuus, & S. Gregorij Papæ præceptor. Trittemius lib. 3. cap. 12.

S. Vendemius, monachus, & discipulus s. Bernardi in uita, & in morte multis effulsit miraculis. Trittemius lib. 3. cap. 163.

S. Vualdericus Abbas s. Macarii Antisiodori, de quo fit mentio in uita S. Vualerici Abbatis. i. e. Aprilis.

S. Vulfus Anglus, monachus, & primus Vuestmonasteriensis cœnobii Abbas, a s. Dunstano constitutus anno circiter Domini 958: sanctitate & miraculis claruit. Matthews Vuestmon. ad an. 958.

## EPILOGVS.

**V**VOMODO fiat vt plerique ad aliena opera reprehendendum sint ingeniosi, non satis explicare queo: illud scio, qui soli sapere videri volūt, eos esse solitos, quæ ipsi nō fecerint, quamuis optima improbare. Existimant enim fore, vt aut facere posse meliora, aut facturi fuisse vulgo videantur.

Imperiti, scilicet homines, multis in rebus obtrectando alijs, imperitorum rumusculos aucupantur. Certè quidem sic aliena facilius reprehēdimus, quam, quæ probentur, ipsi facimus. Verùm ipse mecum reputans nihil minus hominis esse, quam non prodesse quibus possis: induxi animum in cœptis persistere, nec tanti facere, si quod feci, ab imperitis & æmulis nō proberetur, vel intelligatur (scio enim quid passim in angulis rodant) quanti si doctis uiris, qui non solum

nunc

nunc viuunt, sed futuris etiam seculis erunt, probetur. Ab improbis enim vituperari, ac laudari a probis, in pari, atque eadem laude ponitur. Ne tamen in ventum loqui videamur, & ut omnis calumnie tollatur occasio, nihilque in hoc opere a nobis dictum reperitur, quod ueritati subnixum non sit, post finem martyrologij monastico, eiusque auctarij seu appendicis, in qua, ut dixi, nonnulli, ex multis, appositi sunt Sancti qui ex Martyrologio aberant, necessarium dixi, nonnullas, tam antiquorum quam recentiorum probate fidei Historicorū, quæ ad Ordinem Diui P. N. Benedicti comprobandum facere uidentur, sententias hic intexere (licet enim satis superque in superioribus uniuscuiusque Sancti, uel Sanctæ, monachi, uel monachæ, Monachatum probauerimus, & item in sequentibus probaueri sumus, iure nihilominus a quibusdam dubitari uideatur cœnobii illa, in quibus vitam duxere monasticam Ordinis D. P. N. Benedicti fuerint, necnè) cum, ut in quas Orbis partes, régna, uel prouincias, & quando, extensus, & introductus demonstrerit, tum maxime, ut ex earum lectione quisque intelligat, nos nec unum quidem Sanctum uel monachum nostra industria apposuisse, qui tempora a præfatis Historicis citata, præcesserit. Et si quos, quod tamen rarius, sine certo tempore apposimus, de quibus ambigi possit utrum ante, uel post tempora ab Historicis adducta uixerint, hoc ideo fecimus, quod certo certius cognouerimus, huiusmodi Sanctos, uel in monasterijs Regulæ D. P. Benedicti subiectis cœnobiale uitam duxisse, uel certe ab Historicis, qui de eisdem agunt, pro Benedictinis agnosci, quauis tempus quo floruerint non explicent. Proposueram equidem, ut huiusmodi susurrionibus fieret satisfactum, omnium de quibus ago, & aliorum mille & amplius monasteriorum fundaciones, & tempora præfixa, ex historijs particulariter designare, uerùm, cum eiusmodi ad annales potius pertineant, quam ad præsens institutum, considerari id non solum superfluum, sed etiam intolerabilis opus fore laboris, ideoque ne liber in immensum suo utilitate cresceret a proposito destitit, satisque esse mecum reputaui in genere nunc demonstrare, quod specialiter aliquando fortassis (Deo dante) explicabitur. Et quidem, ut tandem incipiamus Italiæ cœnobia, in qua ipse Ordo inchoatus est, Regulæ ipsius S. P. N. Benedicti ipso adhuc ueniente sese supposuisse, simul etiam & Sicilia, ad quæ constructa & informanda S. Placidus Abbas & martyr, ipsius S. P. discipulus, ab ipso fomet missus est, testatur S. Gregorius dialog. lib. 2. c. 4. Leo Ostensis in chron. Cas. lib. 1. c. 1. & libris sequentibus per totum. Petrus Diaconus in catalogo Abbatum Montis Casini, & lib. de uir. ill. c. 116.

11. Gordianus in uita S. Placidi Abbaris, & martyris. Patres Cōgregationis Siculae in epistolis ad S. P. N. Benedictum, eiusq; successores: Tritemius de uir. ill. ord. S. Ben. lib. 1. & 2. c. 11. & alii infiniti, tam ueteres, quam recentiores.

De Gallia, sic loquitur Leo Ostiensis, lib. 1. cap. 1. chon. Casinen. Ipsi itaque anno, quo de hac uita migraturus erat ad Christum, rogatus, ut ad construendum monasterium, monachos in Galliam mitteret: licet finem dierum sibi imminere cognosceret, nihil moratus, beatum Maurum illuc direxit, atque una beatum Faustum, qui eius postmodum historiam plenius scripsit, & tres alios mittere studuit: factumque est, ut per beatissimum Maurum, eiusque discipulos, omnis ordo, & regularis disciplina uicinia, que per Sanctissimum patrem Benedictum in hoc loco fuerat conseruata, per totam Galliam diffusa, ac disseminata sit. Confirmat illud & Petrus in catalo Abbatum his uerbis; Sub hoc Abbate (Constantino, scilicet, qui S. P. Benedicto successerat) Sanctus Maurus per totam Galliam, & Hispaniam ordines fundat. Roboratur & aucto-ritatibus scriptoris uitae S. Mañoli Abbatis quae est apud Surium tomo. 3. de Sanctis. 11. Maii, sic enim ait: Post eius autem piissimi Patris (Benedicti uidelicet) ex hac uita migrationem, per beatum Maurum illius discipulum omnis penè Gallia eius institutionis & religionis instituta suscepit; atque per eundem Maurum, eosq; quos ille ad uisitiam eruditissimos, per longa temporum spatia, eadem Religio ad perfectionis cumulū excreuit; Francisci Belforestii in magnis annalib. Franciae lib. 1. c. 12. & sequentibus: & in Cosmog. uniuers. tomo. 1. fol. 375. numeri primi, iniquitatis nulla alia cœnobia fuisse in Gallia, quam Benedictina, uique ad annum 1067. quo primum monasterium alterius ordinis, Canoniconum uidelicet regularium, Beluaci a S. Inoue constructū est: & alterius cuiusdam Monachi Lirinensis, in uita S. Honorati Abbatis in antepologo, qui S. Maurum ad Gallias proficiscentem Regulam P. N. Benedicti, magistri sui, monachis Lirinensibus obseruandam reliquisse, fatetur.

De Hispania iam audiuius quid Petrus Diaconus dicat, profertemus tamē & duo alia testimonia cuiusdā magnae auctoritatis uiri, scilicet in historia Petri cōfirmantia, Ambrosij uidelicet de Moralib. sic in historia uniuersali Hispanie li. 14. c. 1. uerbis patriis inquit. *Tamque no ay expresa mencion de la Orden, habito, y regla que tenian, no ay duda sino que tenian la de San Benito, que ya estava muy estendida tambien per toda España, como per toda lo mas de Europa, y desto diremos otra uez.* Item cap. 7. eiusdem libri: *Ha se de notar desde luego, como todos los monasterios entonces en Cordona eran de la Orden de*

San

San Benito, per ser esta la que aca mas auia desde su principio florecida, y de otra ninguna no tenemos memoria, que uiuiese. Assi esta tan antiguo Orden, y tan estendida en toda la Yglesia de Dios, y señaladamente tan esclarecida, y de gran authoridad en España, que de aña dir a los muchos Santos que ha tenido, los muchos mártires, que de sus Monjes, y Monias aqui se contaran. Y podrase santamente gloriar esta bendita Orden, que aunque aya tenido muchos y grandes Santos en diuersas provincias, mas que España sola le dio muchos martyres. Tambien se ha de tener cuenta, como ya se ha dicho, que todos los monesterios de entonces, tenían Monjes, y Monjas iuntamente; iuntamente digo, porque no auia un monasterio sin otro, que con estar iuntas estauan diuididos, como alguna uez dize San Eulogio, con muy altas paredes. Entonces se usaua assi, despues parecio mejor hazerse la diuision mas entera, que ay agora. Hec ille de monasteriis Hispanie, eorumq; Sanctis, & conuersionibus, cuius sententiæ adherent & reliqui Hispanici scriptores, vt Valerius Tarapha, & alii, vt in eorum scriptis uidere est, Britanniam, & Scotiam, non longe post obitum S. Patris Benedicti, regula ipsius colla submisisse, testatur Petrus Diaconus in catalogo Abbatum; *Sub Valentiniano Abbate, inquit (is fuit sextus Casini Abbas) Britannie, & Scotie Ordo ostenditur.* De Britannia, quæ nunc Anglia est, confitentur, Anglicarum rerû scriptores, ut Matthæus Vuestmonasteriensis, in floribus historiarû, Matthæus Paris; Thomas Vualingamius; Gulielmus Malmesburiensis; Britannie Chorographiæ auctor; & nouissimè Polydorus Virgilius, libro 1. & 2. præcipuè, & aliquot sequentibus, tractans de S. Augustino Anglorû Apostolo, & aliis monachis Benedictinis, a Diuo Gregorio Papa illuc directis, nan. 194. Et quamuis de Scotia eadem dicant Historiæ Scotiæ relatores, placuit tamen & hic inferere præclarum D. Ioannis Leslai testimonium, vt veritas ipsa magis elucescat, sic enim ait de rebus gestis Scotorum lib. 4. in Contrano Rege: *Id temporis Benedictus sanctitatis gloria excellens, patria Nursinus, monachorum Ordinem, quem Basilus in teat. Oriente constitutum multis præclarisq; uiuendi præceptis formatum, in quadam Italia Vrbe, quam Sublacum vocant, renouauit. Vbi cum pietatis suæ & sanctitatis gloriam omnes latè oras peruagatam esse audiret, veritas nè ex huius gloriæ ventis, & rumusculis superbia spiritus colligeret, in Cassinum se oppidum, tanquam angulum abdidit, ac condito monasterio, quosdam socios ad sanam uitæ rationē traductos, regula a se primo constituta informauit. Benedictini Ordinis, mentionem eò libentius hic feci, quo plures fructus, in Scotia nostra profuderunt eiusdem Ordinis monachi, & quo ampliora monasteria Scotorum, qui in hac familia Deo se con-*

secta-

laboribus & in Scotia, & in Germania extruebantur. Hæc  
 Leskeus, qui & Ordinem jam tunc etiam propagatum in Germania  
 per Scotos monachos refert, quæ prouincia tam multis cœnobijs  
 Benedictinis repleta est, ut omnium aliarum prouinciaru, & regno-  
 rum laudem sibi præcipuerit, ut legere est tam in libro de monaste-  
 rijs Germaniæ, & alijs rerum Germanicarum scriptoribus, quam in  
 omnibus Ioannis Tritemii Abbatis operibus, qui ad probandâ mul-  
 titudinem, & magnitudinem monasteriorum Germaniæ, solâ die-  
 cesim Moguntinam adducit, lib. 1. c. 2. de uir. ill. ord. S. Ben. & alibi  
 scripsit, quæ centum & viginti quatuor monasteria Ordinis Diui Be-  
 nedicti Nigrorum refertur habuisse, absque iis quæ a corpore Ordinis  
 tunc separata erant, numerum decenarium excedentia. Testatur  
 quoque Belfortestius tomo. 2. Cosmographiæ Germaniam ad annū  
 usque 760. & amplius, nulla alia cœnobia habuisse quam Benedicti-  
 na, cuius uerba sunt: *Hinc uersus Aquilonem itinere unius horæ, est mo-  
 nasterium Cisteriense opulentissimum, nomine Salmansuylæ, quod aucto-  
 rimo fundatum a Duce quodam Sueniæ nomine Almo, anno Dom. 760.*  
*Sed quod tunc Cisterienses monachos habere non potuit: soli Benedicti-  
 nos, tunc apud Germanos monachatu sustinebant.* Hæc ille in descri-  
 ptione Vberlingæ, Boiemiam pariter plurimis cœnobijs Benedicti-  
 nis auctam referunt, Ioannes Dubrauius in histor. Boiemia, lib. 5.  
 Pius 2. qui & Aeneas Siluius, ca. 15. & sequentibus: Abbas Ursper-  
 gensis in chronico, & alii permulti.

De ordinis item propagatione in Sardinia, & in Dalmatia, & per  
 totum Illiricum, agunt Leo Ostiensis in Chron. Cas. lib. 3. cap. 22. &  
 lib. 4. cap. 82. Petrus Diaconus; & in catalogo Abbatum montis Casi-  
 ni loquens de Ioanne Abbate huius nominis tertio, sic inquit,  
*Hic ordine in Illirico ostendit: Et in Oderisio I I. Hic in Illyrico ordi-  
 nem mittit: & paulo post de Senioreto Abbate, Hic in Illyricum or-  
 dinem dirigit.*

S. Stephanum Pannoniæ Regem, colonias Benedictinas ex mon-  
 te Casino in Hungariam ad monasteria construenda inuitasse, auctor  
 est Leo Ostiensis in chron. Cas. lib. 2. c. 79. quod & confirmatur a  
 Bosnio lib. 1. decadis 2. rerum Hungaricarum, ubi differens de no-  
 minalium Sanctorum monachorum ad prædicandum Dei Euange-  
 lium in Hungariam aduentu, sic inter cætera loquitur: *Astricum  
 & discipulos Rex honorifice suscepit, & ad radicem Montis Ferrei collo-  
 catis, ubi Diui Benedicti cœnobium magnifico sumptu exedificare permi-  
 sit.* Quod cœnobium, quod tunc sub Regula Diui Benedicti in hor-  
 torem Diui Martini Pannoniorum patroni consecratum est, mul-  
 tis

ris postmodum immunitatibus & priuilegiis ab ipso Rege auctis  
etiam & monasterio Casini Montis æquiparatum est, ut ipsius Ro-  
gis uerba quæ in priuilegio huius Protoabbatiæ leguntur aper-  
tius indicant, quæ talia sunt: *Quocirca omnium Sancta Dei ecclesia ful-*  
*gium nostrorum, quod presentium atque futurorum solers comperiet in-*  
*terio, significamus, quod nos interuentu, consilio, & consensu Domini Aue-*  
*stasij (qui & Astricus prius vocabatur) Abbatis, monasterio Sancti*  
*Martini in Monte supra Pannoniam sito, a genitore nostro incepto (a-*  
*nos per Dei subsidium, ob animæ nostræ remedium, pro stabilitate regni*  
*stri, ad finem perduximus) talem concessimus libertatem, qualem de-*  
*net monasterium S. Benedicti, in Monte Casino: &c.* Non solum  
tem monasterium hoc, sed & alia omnia quæ per Hungariam ip-  
sa erant, sub Regula P. N. Benedicti uixisse, habemus ex Decretis  
nodalibus D. Laurentii Archiepiscopi Strigoniensis, & decemlibus  
fraganeorum suorum, sic in Decreto 36. inquitentium: *Abbatibus po-*  
*nisa facultate monasteria cum Episcopo ad duo aratra unum monast-*  
*regulariter uelatum, & instructum teneant, & Regulam beati Benedicti*  
*omnes monachi sciant & intelligant.* Hæc ibi.

De monasterij Poloniæ idem sentiunt Matthias a Michoua de  
reb. Polonicis lib. 2. ca. 14. Alexander Guagninus in Casimiro Rege  
Martinus Cromerus lib. 4. c. 2. rerum Polonicarum: & Chronicon  
Cluniacense MS. quod penes me est, his uerbis; *Hic (scilicet Cas-*  
*mirus Rex) fundauit in suo regno monasterium uocatum Magilberti,*  
*sub uocabulo Apostolorum Petri & Pauli: & istud monasterium uocatum*  
*est Tynceretz, in quo erant continuè residentes sexaginta monachi. Im-*  
*Dux obtinuit ab Abbate Cluniacensi, qui pro tunc erat, duodecim mon-*  
*achos, quos in predicto monasterio posuit, in quo Regula S. Benedicti ten-*  
*tur, & cerimonie Cluniacensis ecclesiæ obseruantur. Item in eodem regno*  
*Poloniæ sunt alia quinque monasteria de ordine Cluniacensi, & omnes ill-*  
*orum Abbates sunt insulati, præter Abbatem Plocensem, & sunt sub quo-*  
*libet Abbatiæ quatuor Prepositurae.* Hæc ibi. De cœnobis Sueciæ, Do-  
nia, & partium Aquilonarium, legantur Albertus Crantzius in sua  
Suecia, Dania, Vandalia, & Noruegia; & Ioannes magnus Gothorum  
Episcopus Upsalensis, in libro de gestis Episcoporum Upsalensium  
& de rebus gestis Gothorum: Helmoldus Presbyter in chronico  
Slauorum; Arnoldus Abbas eius continuator, & alii nonnulli res  
Aquilonarium scriptores.

Et hæc de Ordine Diui Benedicti per totam fere Europam pro-  
pagato. De Asia uero & partibus ultramarinis, ad quas propagatio  
suas emisit & hæc sacratissima plantatio, agit Gulielmus Episcopus  
Tyr

Tyri de bello sacro lib. 18. cap. 5. Tritemius lib. 3. cap. 23. de uir. ill. ord. S. Ben. & in libro de script. eccl. & alibi aliquoties. Petrus Diaconus in catalogo Abbatum montis Casini, in S. Oderisio primo, Abbate, sic inquit, *Hic, Hispania iterum, Constantinopoli, Hierosolyma, Illyrico, ordinem mittit*. Et de Hierosolyma equidem iam citauimus Tyrium, & Tritemium, quorum sententiam sic confirmat auctor Chronici Cluniacensis MS. *Tempore huius Poncij Abbatis uir magni generis, Dominus Gelduinus, de quo supra memorauimus, ex nobili videlicet Puteacensium procerum sanguine editus, pro spe regni caelestis salutariam seculi pompam deseruit, monachusq; effectus, voluntaria Christi paupertatem, in Cluniacensi cenobio arripuit. Hic pro sua religione suu assumptus in Priorem Superciaci Burgi. Postmodum uero licentia obtenta assumptus est in Abbatem Sanctissimi sepulchri matris Domini de valle Iosaphat. & paulo inferius adducit & testimonium illud, qd citauimus in praecedenti nostro li. 2. c. 46. in annotatione ad Bernardum Lyddensem Episcopum. Roboratur & huius scriptoris auctoritas, testimonio R. P. F. Stephani Lusignani qui in chorographia Regni Cyprum loquens de Religiosis Benedictinis qui in Cyprum, tunc primum a Latinis inhabitatum aduigarunt, dicit eos ex Hierosolymis aduenisse, sic inquit: *Li latini monaci, & monache, sono venuti da Hierusalem, come dicemmo, in compagnia di altri, & erano monaci di San Benedetto, & di S. Bernardo.**

De Constantinopoli egit Petrus Diaconus, agit & Chronici Cluniacensis MS. auctor, his uerbis. *Consequenter uero obtinuerunt monasterium qd dicitur Contor, quod est in Suburbio Constantinopolis ciuitatis, sicut habetur in secundo lib. epistolarum ipsius Petri Cluniacensis c. 39. 40. & 44.* Huius & laiam sequitur D. Rodericus Gonzalez de Clauyo in historia magni Tamurlanis, pagina 15. & 17. sic loquens. *Nella Chiesa di S. Maria de la Desseria, tempio in Constantinopoli, sono Religiosi della Regola di S. Benedetto, & nella Chiesa & monasterio di S. Paolo di Pera.* Benedictinos, Aegypti quoque solitudines inuias penetrasse nonnulli non contemnenda auctoritatis uiri, prodiderunt: & nouissime Monachus quidem S. Marię Locedesis in uita S. Bononij Abbatis, quae est apud Mosandrum. to. 7. Surij, die 30. Augusti, cuius uerba sunt: *In illo autem S. Stephani monasterio, cum in sanctarum virtutum, diuinęq; contemplationis piissimis exercitijs, multum per aliquot annos profecisset (videlicet S. Bononius Abbas) ad perfectiora charismata contendens, patria, amici, domo, urbisq; frequentia desertis, Babiloniae & Aegypti solitudinē adiit, ac asperioris ac durioris uitae freno corpus perfecte edomaret, ac spiritui obsequens planē redderet. Euenit autem fama eius & virtutum fragrantia ad Aegypti*



gypti incolas peruadente, vt ea capti ac delintri Aegyptij proceres, ac  
 tior pars populi ad eum amore ac singulari beneuolentia cōplectendū  
 hementer incitarentur: ita quidem vt potestatem facerent ea istis in  
 instituendi, quæ ad Religionis restorationem, barbarica feritate conuulsa  
 tam, pertinere censuisset. Quod cum frequenter vrgerent, gauisus pius Pa-  
 ter, & Deo qui feroces barbarorum mentes mitigasset, gratiam referens,  
 occasionem tantam minime sibi negligendā ratus, operi sedulo insiuit, in  
 mum diruta multis in locis templa restaurans: & post iactum hoc virtu-  
 tum suarum quasi spirituale fundamentum, Monasteria deinde plurima  
 reparans, per quæ cætus Monachorum distribuit, Abbates confirmans,  
 eosq; secundum a Diuo Benedicto præscriptam Regulam, vitam religio-  
 traducere iussit. Hæc ille. Et hæc de Ordinis Diui Patris nostri Ben-  
 dicti, per vniuersas Orbis partes diffusionem, contra præfatorum con-  
 uulsiones in genere dicta sufficiant. Quod si nec ista suffecerint, ad  
 mihi vendicare conabor quod excellentissimi uiri nec uirtute, nec  
 sanctitate assequi quierunt: qui quanto doctiores, & sanctiores  
 clariore fuere, tanto & acriores & plures habuere obtrectatores.  
 Sed de his hæc tenas. Quod reliquum est Lector sciat uelim nos in  
 auctario præcedenti, Sanctorum illorum de quibus in præcedenti-  
 bus duobus libris egimus in Cardinalibus, Archiepiscopis, Episco-  
 pis, Doctoribus, & aliis si qui sint, & in quarto, & quinto libro ad-  
 ri in subsequenti sumus, quorum omnium dies natalitij ignora-  
 tur, nullam omnino mentionem fecisse, ne libri magnitudo plus  
 quo in repetitione tantorum Sanctorum crescere uideretur. Quod  
 si nonnullis paruū uideatur, & non satis maturum, bono tamen  
 animo ut accipiant rogo; non enim potui (quamuis uoluntas ad-  
 set, defuit tamen facultas) omnium nostri Ordinis Sanctorum me-  
 morias recolligere: Sed hac appēdice aliis exemplum dedi reliquas  
 ex propriis calendaris & monasteriorum ecclesiarumque suarum  
 schedis diligenter prout tempus dederit adhorandi, tam ad hono-  
 rem sanctorum Benedictinorum, quorum suffragia in hoc opere  
 perficiendo non modicè experti sumus, quā ad gloriam Sancti San-  
 ctorum, qui gloriosus in sanctis suis, eorum nos forte donare dig-  
 tur. Amen.

FINIS LIBRI TERTII.